

Առն այնմիկ, որ եկաց մեծ իբր ըզՍոփոկլ և զՀոմեր .
Եւ մինչ ըզկարծիկս աւուրց մերոց տեսանեմք
Ըզվէմս և ըզպըզինձս իւրեանց կանուխ ժառանգեալ,
Ընդ վայր աստուածազան պատուոյն մնայցէ Լամարդին:
Վարժապետըդ վեհագոյն յարձակն 'ի բան և 'ի տաղ,
Նորոգողդ ընտրական, որոյ բարբառ հոգեշունչ
Յաշխարհն արուեստի կենդանացոյց զամենայն .
Բայից կախարդիչ, դաշնակութեան վեհ ոգի,
Մարդարէ նկատեալ նախուստ, հանճար մըտաց գերագոյն,
Գեղեցիկ և մաքրագոյն քան զոր տեսան յըստորեւ,
Աւուրքս անփառունակք ոչ էին քեզ արժանիք:

ԹԱՐԳՄ. Հ. Ս. ԿԵՍԱՐԵԱՆ:

ԱՄԵՏԷ ԲՈՄԻԷ:

Մենամարտութիւն Լաշադէներէյի և Ժառնաքայ:

ԺՁդ դարը եզական կերպով մենամարտութեանց դարն եղաւ. կրօնական ատելութիւնք, Մետիչեանց ձեռքով Գաղղիոյ արքունիքը մտած՝ ազնուականութեան սովորութիւններն, ընկերական կապոյն թուլութիւնը, ամեն բան ձեռնտու եղաւ՝ անձնական զօրութիւնն ու ճարտարութիւնը ցուցնելու միջոցները բազմացնելու: Իւրաքանչիւր ոք ջանաց ինքնիրեն տէր ըլլալ ըստ իւր իրաւանցը կամ կրիցը:

Ձեացաւ ընկերութիւն մը սուսերամարտից, որոնք Մաքրափայլք կ'ըսուէին. մենամարտութիւնը՝ միակ օրէնք ազնուականաց կը քարոզէին, և կը հաստատէին որ քանի մը առիթներու մէջ կրնար մէկը ինչուան իր հօրը դէմ կըռուիլ: Պ. Սէն Լիւք օր մը սուրը քաշեց Պ. Սլանսօնին սենեակը, և երկու ուրիշ ազնուականներ նոյնպէս ըրին Հենրիկոս Գ^ն սենեակը, շատ գահերէցներու և արքունական խորհրդականաց ներկայութեամբ, որ դիպուածով հոն կը գտնուէին: Սակայն թազաւորը անիրաւ կը համարուէր եթէ այն բանին վրայ դժկամակեւել ըլլար, ինքը՝ որ երբեմն ուղեր էր ստիպել զերիտասարդ Նանսէյն, իրեն հետ մենամարտելու

քանի մը անխորհուրդ խօսքերու պատճառաւ, և այս այնչափ պնդութեամբ որ Նանսէյն ստիպուեցաւ արքունիքը թողուլ, մենամարտութենէն ազատելու համար: Սակայն այն մենամարտ կռիւներու մէջ որ նշանաւոր կ'ընեն այն խռովարկու դարը, կայ բոլոր մէկաշնոյցմէ աւելի երեւելի մը, հանդիսաւոր կերպով ըլլալուն, պատերազմողաց ճարտարութեան և հանդիպած առանձին հանգամանքներուն պատճառաւ:

Կ'ուզենք խօսիլ Ժառնաքայ իշխանին՝ Կիւյ Շապոյի մենամարտութեանը վրայ, փրանկիսկոս վիվոնի դէմ՝ որ աւելի ճանչցուած է Լաշադէներէյ անունամբ:

Երկուքն ալ Անկումա ծնած էին և մեծ պատիւ ունէին արքունիքը: Կերպով մը միատեղ մեծցած էին, և այնչափ ընտանութեամբ էին իրարու հետ, որ շատ անգամ գեղի ժամանակ նոյն անկողնի մէջ քուն կ'ըլլային:

Լաշադէներէյի անխոհեմ խօսք մը անհետացուց այս բարի միաբանութիւնը: Անխոհեմ կերպով մը ըսաւ թէ Ժառնաք պարծեր էր թէ իր սկեսուրն զինքը կը սիրէր. այս բանս բոլոր արքունիքը հուշակուեցաւ, և մինչև Ժառնաքին հօրը ականջն հասաւ: Ասիկայ տեղեկութիւն հարցուց իր որդւոյն, որ հաստատեց թէ Լաշադէներէյ իրմէն

հնարած է այս զրպարտութիւնը, և թէ ինքը արքունիքը՝ հասարակաց առջև պիտի հերքէ զայն, ինչպէս որ քիչ օրուրնէ ետքը կատարեց:

Լաշադէներէյ, այսպէս ամբաստանուելով, խօսքին վրայ պնդեալ կեցաւ, և ուզեց ցուցնել մենամարտութեամբ, որ սուտը իր կողմէն չէր, հապա ժառնաբայ կողմանէ էր: Փրանկիսկոս Ա դէմ կեցաւ կռուոյն, երկու ազնուականաց իմացնելով որ եթէ դէմ ընեն, իրենց անհնազանդութիւնը իբրեւ անձնական անարգանք մը պիտի սեպէ:

Գործը այնպէս մնաց ուրեմն քանի որ ինքը ողջ էր. բայց երբոր Հենրիկոս Բ գահը նստաւ 1547^{ին}, Լաշադէներէյ իրեն գրեց, նորէն մենամարտութեան հրաման խնդրելու համար, և ժառնաբ իր կողմանէ, իրեն ազերսագիր մը ուղղեց, որուն մէջ կ'ամբաստանէր իր թշնամին իբրեւ իրեք անգամ սուտ զուրցող, և թագաւորին կ'աղաչէր որ իրեն հրաման չնորհուի մինչև վերջին կէտ կռուելու: Պէդիերի եպիսկոպոսին ալ նամակ մը ուղղեց, աղաչելով որ բարեխօսէ իրեն համար, որպէս զի իրեն հրաման ըլլայ ինքզինքը արդարացնելու, ըսելով որ « Լաշադէներէյի բերանը այնչափ կարծր չէ որ կարելի չըլլայ երկաթի կապի մէջ բռնել զայն »:

Թագաւորն իր ժողովը գումարեց, ի Սէնթերմէն Անվէյ. վասն զի այն ժամանակ արքունիքն հոն էր: Շատ իշխաններ գտնուեցան հոն, և շատերը կռուոյն համար հաւանութիւն տուին:

Թագաւորն որոշեց ուրեմն հրամանագիր մը խաւրելու, 1547 թուականին, Յունիսի 21^{ին} որուն մէջ ճանչնալով որ Լաշադէներէյ և ժառնաբ քանի մը կարեւոր խօսքերու վրայօք վիճեր էին, որոնք մեծապէս մէկու կամ մէկալին պատուոյն կը վերաբերին, և որովհետեւ այս կռիւը առանց վկայութեան էր, կը հրամայէր որ երկու հակառակորդը չորս օրէն գան իր առջևը, և երկուքն ալ մինչև վերջին կէտ կռուին գոց դաշտի մէջ, աւելցնելով թէ անիկայ որ չյա-

ջողի, պիտի հրատարակուի իբրեւ ոչ ազնուական, ինքը և իր յաջորդները:

Լաշադէներէյ ժառնաբին հասկըցնել տուաւ թագաւորին հրամանագիրը, պահանջելով որ ցուցնէ ի Դուռնիլ, ուր որ կռիւը պիտի ըլլար, յարձակման զէնքերը՝ զորոնք պիտի գործածէր, մինակ խնդրելով որ պատուաւոր ազնուականի զէնքեր ըլլան:

Ժառնաբ իշխանը պատասխանեց թէ որովհետեւ յարձկողը կռուին ասպարէզը պիտի ընտրէ, ինքը, իբրեւ ինքզինքը պաշտպանող, կռուելու կերպը պիտի ընտրէր, և թէ պիտի ուշացնէ այս ընտրութիւնը, և թէ պիտի խրկէ Լաշադէներէյի որոշեալ օրուան գործածելու բաներուն ցանկը:

Ստոյգ է որ այս գիրը իր հակառակորդին տալով, ժառնաբ ուրիշնպատակ չունէր բայց եթէ զինքը կռուին կերպին համար տարակուսի մէջ ձգել, պատրաստութենէն արգիլել և միտքը անհանգստութեան մէջ ձգել: Ուստի Լաշադէներէյ աղաղակեց, երբոր գիրը իրեն տրուեցաւ:

— Կ'ընդունիմ յօդուածոց մէջի եղածներն, բայց կը տեսնամ որ անիկայ մտքիս և քսակիս հետ կ'ուզէ կռուիլ: — Իսկ մենամարտութեան օրուան գալով, որոշուեցաւ որ յունիսի տասներորդ օրն ըլլայ:

Երկու կողմէն ալ պատրաստութիւնը շատ մեծ էր. ժառնաբին հայրը ըսեր էր որ եթէ իր որդին չընդունէր կռիւը, ինքը տարիքին չնայելով անձամբ պիտի կռուէր, այս արդար վէճին համար: Երկու ընտանեաց բարեկամները վազեր եկեր էին, և իւրաքանչիւր հակառակորդաց համար տեսակ մը պզտի բանակ կը ձևացնէին:

Ասպարէզը գոց պարտիզի քով ձևացաւ: Իւրաքանչիւր կռուողը իրենց կրնաքահայրնին ունէին, որք հիմակուան մեր մենամարտութեանց մէջ վկայից պաշտօնն ունէին, և որոնք ճշդիւ կռուոյն պայմանները կարգի դրին:

Չանազան փնասիչ կամ պաշտպանիչ զէնքերը զոր կռուողները պիտի

գործածէին, կարգաւ բերուեցան փողեր հնչեցնելով և թմբուկներ զարնելով, և այն կնքահայրներէն ընդունուեցան : Այս բանս բաւական ժամանակ տևեց : Վերջապէս, երբոր ամեն բան կատարուեցաւ, վերակացուներէն մէկը ծանուցումն ըրաւ և աղաղակեց :

« Թագաւորին կողմանէ մասնաւոր » ամենուն կը պատուիրեմ, որ անմի-
« ջապէս երբ կռուողները կռուելու կ'ըլ-
« լան, իւրաքանչիւր հանդիսատես լռու-
« թիւն պիտի պահէ, պիտի չըլլան, ոչ խօ-
« սիլ, ոչ հազալ, ոչ թքնել, և ոչ ամենևին
« նշան ընել, ոչ ոտքով, ոչ ձեռքով, կամ
« ուրիշ միջոցներով որոնք կրնան այս
« կռուողներէն մէկուն կամ մէկային
« փնասել կամ օգնել . և դարձեալ, մաս-
« նաւոր ամենուն կը պատուիրեմ թա-
« գաւորին կողմանէ, ինչ աստիճան
« կամ պատիւ ալ ունենան, կռուին ժա-
« մանակ, բանակը մտնել պիտի չըլ-
« լայ, ոչ վրայ հասնել կռուողներուն
« ոչ մէկուն ոչ մէկային, ինչ պատճառ
« որ ըլլայ, առանց սպարապետաց, Գաղ-
« ղիոյ մարաշխտից հրամանին, ապա
« թէ ոչ պատիժը մահ է » :

Այն ժամանակ կռուողներուն կնքա-
հայրները զիրենք գոց դաշտին մէջ տա-
րին, և իրենց առջեւն ազդարարք, փու-
ղահարք և թմբկահարք կ'երթային : Առաջ գացին մինչև թագաւորին բարձ-
րաւանդ տեղը, ուր սուրբ աւետարանը՝
մինչ գետին քսուող ոսկիէ դիպակով
մը ծածկուած յաղթութեան բարձին
վրայ դրուած էր, և երգումնին ըրին,
ձեռքերնին սուրբ գրքին վրայ երկըն-
ցընելով :

Լաշադէներէյ երդում ըրաւ թէ ար-
դար իրաւամբ եկած էր Կիւյ Շապօին
հետ կռուելու, և իր վրան ոչ զէնք ու-
նէր, և ոչ այնպիսի խօսքեր զորոնք խառ-
դախութեամբ իրեն դէմ գործածէ. բայց
թէ մինակ մարմնոյն և հոգւոյն ուժը կ'ու-
զէ գործածել. ժառնաք ալ երդում ըրաւ
որ իրաւունքն իրենն է և թէ վրան ծա-
ծուկ զէնք չկրեր, և ոչ կախարդական
խօսքեր, և միայն Աստուծոյ և իր իրա-
ւանց վրայ զրած է յոյսը :

Իւրաքանչիւր կռուող խաչաձև դաս-
տապանով սուր մը ունէր, և չորս ալ
պզտի դաշոյն, որոնց երկու մեծագոյն-
ներն ժապաւէններով աջ զիստին վրայ
հաստատուած էին, անանկ կերպով մը
որ կոշիկին մէջ կը մտնէին. երկու պրզ-
տիկներն ալ ձախ սրունքին վրայ, նոյն
սրունքին և կոշիկին մէջ տեղը դրուած
էին, առանց կապուած ըլլալու :

Վերջապէս քարոզը երեք անգամ
պնուաց :

— Ձգեցէք երթան քաջ կռուողները :
Եւ կռուանոցէն քաջուեցաւ :

Այն ատեն երկուքն ալ յարձկեցան
մէկ մէկու դէմ, և քիչ մը ժամանակ հա-
ւասար յաջողութեամբ կռուեցան. բայց
վերջապէս ժառնաք իր հակառակորդին
ձախ սրունքը վիրաւորեց, և անոր դե-
ղեիլը տեսնելով, նոյն տեղւոյն ուրիշ
հարուած մ'ալ տուաւ. Լաշադէներէյ
ինկաւ :

Ժառնաք մէկէն աղաղակեց.

— Ինծի դարձուր իմ պատիւս և Աս-
տուծմէ ու թագաւորէն թողութիւն
խնդրէ ինծի ըրած զրկանքիդ համար.
Ինծի դարձուր պատիւս :

Լաշադէներէյ չպատասխանեց :

Այն ժամանակ ժառնաք թագաւորին
վազեց. մէկ ծունկը գետին դրաւ, և
շատ զգացմամբ ըսաւ.

— Տէր կը պաղատիմ որ քու առջևդ
բաւմարդ սեպուելու երջանկութիւնն ու-
նենամ : Լաշադէներէյը քու ձեռքդ կու
տամ, առ զինքը տէր : Պատիւս ետ դար-
ձուր : Մեր երիտասարդութիւնն էր որ
այս ամեն բանին պատճառն եղաւ. բան
մը իրեն իբրեւ յանցանք չհամարուի,
վասն զի քու ձեռքդ կ'աւանդեմ զայն :

Թագաւորը լռութիւն պահեց : Այն
ժամանակ ժառնաք, խռոված և տար-
տամած դարձաւ վիրաւորելոյն քով,
ծունր դրաւ, եռանդեամբ մը ըսելով.

— Տէր բաւական չեմ, յաղթութիւ-
նը իմն չէ, տէր, հապա քուկդ է :

Յետոյ, երբ Լաշադէներէյ ոտք ել-
լալու կը ջանար որ զինքը զարնէ, նորէն
թագաւորին դարձաւ և նորէն սկսաւ
աղաչել. բայց թագաւորը միշտ լուռ կը

կենսար. ժառանգք խռոված՝ նորէն վիրաւորելոյն քով եկաւ, բսելով.

— Շագէներէրէյ իմ հին ընկերակիցս, ճանչցիր քու ստեղծողդ և բարեկամ ըլլանք իրարու: Նորէն դարձաւ թագաւորին քով, կրկնելով որ ընդունի զլաշագէներէյ:

Հանդիսատեսաց սիրտը բոլորովին այլայլած էր:

Պ. Վանտոմ կ'աղաչէր թագաւորին որ ազատէ վիրաւորը. կռուոյն դատաւորները՝ որ մինակ անտարբեր կեցեր էին, ըսին վերջապէս.

— Տէր, որոշէ, վասն զի այն տեղէն զինքը պէտք է հանել:

Այն ժամանակ թագաւորը ժառանգին ըսաւ.

— Դուն քու պարտքդ ըրիր և պատիւդ քեզի շնորհուեցաւ:

Ասպետները վերուցին զլաշագէներէյ և իր վրանը տարին: Կռուոյն դատաւորները ուզեցին որ ժառանգք բոլոր իր մարդիկներուն ընկերութեամբը յաղթանակաւ տարուի, բայց ինքը մեթեց ըսելով.

— Ամենեկն իմ ուզածս այս չէ, տէր. բոլոր փափաքս քու ծառայութեանդ տակն ըլլալն է:

Թագաւորը պագաւ զինքը և ըսաւ.

— Իբրեւ կեսար կռուեցար և իբր Արիստոտէլ խօսեցար:

Պրանդոմ, որ Լաշագէներէյի եղբորորդին էր, կը հաստատէ որ եթէ ժառանգք նուազ չափաւորութիւն ցուցնէր կռուէն վերջը, կրնար անկէ մեծամեծ դժբաղդութիւններ առաջ գալ:

« Վասն զի հօրեղբօրս բարեկամները, կ'ըսէ, անդադար կը ջանային կրկնէսէն անդին անցնիլ, ցատքել դաշտին մէջ և անսովոր շփոթ ու խռովութիւն հանել, զոր զիւրին էր ընել՝ վասն զի հօրեղբօրս խումբը մինչև հինգ հարիւր աղնուականի կը հասնէր, ամենքը իր ճերմակ և կարմրագոյն գոյներով հագուած, որոնք քաջ կռուողներ էին, և կրնային ոչ միայն ժառանգք իշխանին գունդը խորտակել, որ հազիւ հարիւր աղնուականի կը հասնէր իր ճերմակ և սև գոյ-

ներովը հագուած, հապա տեղոյն պահապանները, դատաւորները, և բոլոր միացած արքունիքը միատեղ տակն ու վրայ ընել »:

Կ'աւելցնէ որ կռուին կատարածը անհաւատալի երևցաւ ամեն ներկայ եղողներուն, և նոյն իսկ Բիէմոնդի մէջ երկու զինուոր այս բանիս համար կռուեցան, մէկը այս հանդիպածին լուրը հաստատելով, և մէկայլը՝ բանը անկարելի սեպելով:

Բայց սակայն Լաշագէներէյի բարեկամները ժառանգքը պարսաւեցին որ այս մենամարտութեան մէջ աղնուականի վայել ուղղամտութեամբ չվարուեցաւ: Ըստ ոմանց, փաստական զէնքերը մասնաւոր ընտրել էր, և ստիպել էր իր հակառակորդը դանոնք ընդունելու, որպէս զի մեծամեծ զիւրութիւններ ունենայ. ըստ այլոց, որոշուած էր, որ այս տեսակ կռիւներու մէջ մինակ գլխու և կուրծքի հրաման կար զարնելու, ուստի Լաշագէներէյը վիրաւորող հարուածը շատ նկատմամբ իբրեւ ապօրինաւոր սեպուեցաւ, և այն ժամանակէ ի վեր է որ անիրաւ և խարդախ յարձակմանց՝ հարուած ժառանգքայ անունը տուին:

Լաշագէներէյ այնպէս վշտացաւ իր յաղթութեւնը վրայ, որ փրցուց ինչ որ ուզեցին իր վէրքին դնել և քիչ ատենէ ետքը մեռաւ:

Պրանդոմ իր գերեզմանագիրը շինեց, որուն մէջ զինքը ասպետ Բուադուի կանուանէ, թէպէտ Բուն ինքը Անկու մացի էր, ինչպէս որ վերը ըսինք:

Ահաւասիկ այն գերեզմանագիրը, որ հաւասարապէս հետաքրքրական է, թէ իմաստին և թէ ոճոյն համար:

ԲԱՐԵՊԱՇՏ ՀՈԳԻՈՅ ՆՆՋԵՑԵՆՈՅ ՓՐԱՆԿՍԿՈՍԻ
ՎԻՎԵՐԱՅ, ՅՈՅԺ ՔԱՋԱՍԻՐՏ ԱՍՊԵՏԻ ԳԱՂՂԱՑԻՈՅ:

« ԱՆՑԱՒՈՐ, որպէս զի դու չըլլաս » այն մի միայն անցաւորը որ արտա-
» սուալից աչօք և զթալիր ցաւով չտես-
» նես թագաւորի մը և բոլոր թագաւո-
» րութեան մը սուգը առ փրանկիսկոս
» Վիլլոն, Գաղղիոյ առաջին ընտանեաց
» առաջին ասպետներէն մէկը, գիտցած

» Ըլլաւ որ ինքը Գաղղիոյ մեծաշուք թա-
 » գաւորին Հենրիկոս երկրորդին, հա-
 » ճոյական և սիրելի անձ մըն էր. բայց
 » սակայն, ձախողակ բախտով մը՝ զէնք
 » առաւ ու մենամարտեցաւ, ինքը որ,
 » առանց զինուց, իր թշնամոյն առջև
 » չէր խոնարհեր: Ո՛հ, չկայ աւելի մեծ
 » դժբաղդութիւն մը, և թշուառ վիճակ
 » մը, և իրաց դժնդակ յեղափոխու-
 » թիւն մը, ինչպէս մէկ մը, որ յաղ-
 » թուած կը համարուի, զինեալ ըլլա-
 » լուն համար, անզէն ըլլալով՝ ան-
 » յաղթելի էր: Զինուց արգելքն և
 » արուեստն այնպէս ուղեցին: Կը պա-
 » տուիրեմ ուրեմն քեզի, աստուածնե-
 » րուն և մարդկան սիրոյն համար, ո՞վ
 » անցաւոր, Գաղղիոյ ծնունդ, որ չեմ՝
 » զիտեր ինչ թեթև պզտի կռուոյ մը
 » համար, ապերախտ մոռացութեան
 » չտաս այնչափ զինուորական զեղեցիկ
 » քաջութեանց յիշատակը, որոնց ա-
 » տենօք այս քաջասիրտ ասպետը կեն-
 » դանութեան ժամանակը այնչափ ցոյ-
 » ցեր տուաւ, իր թագաւորին և հասա-
 » ղակաց բարւոյն համար ծառայելով:
 » Պէտք չէ որ բարի գործքերը մոռցուին՝
 » այնչափ թեթև բանի մը համար, և ոչ
 » այնպիսի ձախորդութեան մը համար:
 » Եւ որպէս զի կեղծեալ և առասպելա-
 » կան բան մը չկարծես այս իմ ըսածս,
 » Լորենացի և Գաղղիացի մեծ իշխան
 » մը և շատ գերազանց ասպետ մը, այն-
 » պիսի անակնկալ պատահման մը վրայ
 » մեծապէս տրտմած և վշտացած, արի
 » և քաջասիրտ Բուադուցի ասպետին
 » արդեանցը այս տապանը նուիրեց:
 » Տես, ողջ լեր, և մնաս բարեաւ:

Լաշադէներէյի և Ժառնաքայ մենա-
 մարտութիւնը Գաղղիոյ մէջ վերջին վա-
 ւերացած մասնական կռիւն եղած է:

ԹԱՐԳՄ. Ա. Մ.

ԱՇԽԱԿԵՐՏ ՄՈՒՐԱՏՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ:

ՀԱՅԻ ՊԱՏԱՌԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

—
 ՆԱՄԱԿ ԱՌԱՋԻՆ

—
 Յառաջաբան.

Յովհաննէս Մասէ բնապատում, ու-
 զելով կենդանաբանութիւնը բնախօսա-
 բար՝ պզտի տղայոց, և զլիաւորաբար աղ-
 ջրկանց հասկըցողութեանը մերձեցնել,
 զեղեցիկ կերպով և պարզ ոճիւ՝ նամա-
 կի կերպարանօք կ'աւանդէ զայն այսու
 մակագրաւ. «Նամակիսնի առ օրիորդ
 ումն մարդոշու և կենդանեաց կենացը
 վերայ»: Այնչափ հաճոյ անցած է այդ
 գրութեանը՝ որ ոչ միայն շատ մը տալա-
 գրութիւնք եղած են նոյն բնագրին, այլ
 և յօտար լեզուս ալ փոխուած է: Մենք
 ալ անոր օգտակարութիւնը և զբօսալի
 երևոյթը ճանչնալով, ահա զիւրիմաց
 ոճիւ կը ջանանք մերազնեայց օգտին
 նուիրելու ամսական թերթերուս մի-
 շոցաւ:

Սիրելի օրիորդիկ. քեզի շատ մը բա-
 ներու մեկնութիւնը տալու ձեռք կը
 զարնեմ, որոնք ընդհանրապէս հասկը-
 նալու շատ դժուար կը համարին, և մե-
 ծագոյն օրիորդաց շատ անգամ չեն սոր-
 վեցուններ: Եթէ այդ նպատակաւ երկուք-
 նիս համաձայնելով՝ յաջողինք պզտի
 զլխուդ մէջ զանոնք մտցնելու, ես իմ
 կողմանէս ինծի պարծանք պիտոր սե-
 պեմ, և դու փորձիւ ստուգես պիտի որ
 չափ զբօսալի բան է ուսելոց զիտու-
 թիւնը՝ պզտի աղջկանց համար, թէ-
 պէտ և ուսեալք՝ ասոր հակառակ կար-
 ծիք ունենան երբեմն:

Հացի պատառի մը պատմութիւնը:
 Եթէ այդչափ է ընելու պատմութիւնս,
 անշուշտ պիտոր ըսես որ չաժեր աշխա-
 տանքի: Դու ալ ատոր նկատմամբ ինծի
 չափ զիտես, և ես պիտոր չսորվեցնեմ
 քեզի կարկանդակիկ մը խածնելու
 կերպը:

Բայց աղէկ, զիտնաս՝ որ և ոչ մտքէդ
 կ'անցնին այն անհամար բաները՝ որ այդ
 բառին մէջ կը բովանդակուին, և ինչ